

Освітня програма Уманської гімназії № 11 Уманської міської ради Черкаської області II ступеня (6-9 класи) (базова середня освіта) розроблена на основі Типової освітньої програм закладів загальної середньої освіти II ступеня, на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу МОН України від 20.04.2018р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма базової середньої освіти Уманської гімназії №11 (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів;

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено;

- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 4795 годин/навчальний рік:

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах Уманської гімназії №11 II ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову,

сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається Уманською гімназією №11 самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Уманської гімназії №11 містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Навчальний план закладу на 2022/2023 навчальний рік складено на підставі наказів Міністерства освіти і науки України про затвердження типових освітніх програм:

- для 6-9 класів – за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти та науки України від 20.04.2018 року № 405 (таблиці № 8,10,12).

- для 6г, 7а класу - відповідно Типового навчального плану для класів школи II ступеня, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженого наказом МОН України від 03.02.2021 року № 140 (додаток 3).

Враховуючи потреби учнів, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у школі введено:

- у 6г, 7а – навчання за програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України»;
- у 6а, 6д, 7д – вивчення двох іноземних мов (німецька мова);
- у 8г – поглиблене вивчення математики;
- у 8а, 8б, 8в, 9б, 9в, 9г, 9д – поглиблене вивчення української мови.

На виконання Державного стандарту освіти (забезпечення викладання навчальних предметів інваріантної складової у повному обсязі годин, які передбачені Типовими навчальними планами) навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на поглиблене вивчення предметів, предмети та курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, а саме:

- у 6б, 6в, 7в, 9б, в класах з метою розвитку вмінь спілкуватися німецькою мовою введено міжкласний факультатив «Німецька мова»;
- у 6г, 7а класах введено «Єврика»;
- у 9д класі для розвитку творчих здібностей учнів введено індивідуальні та групові заняття з української мови, математики, англійської мови;

- у 9а,б,в,г,д класах з метою отримання початкових знань з основ менеджменту введено факультативний курс «Основи менеджменту»;

- у 8а,б,в,г, 9а,б,г,в,д класах з метою впровадження якісної допрофільної підготовки, виділяються години на поглиблене вивчення математики (8г), української мови (8а, 8б, 8в, 9б, 9в, 9г, 9д).

Мінімальна наповнюваність груп для проведення факультативних занять становить 8 учнів.

Предмети, на вивчення яких передбачено неповну кількість годин (0,5; 1,5; 2,5; 3,5; ...), вивчатимуться:

- у 6-х класах: українська мова (І семестр – 3,5 години, ІІ семестр – 3,5 години);

- у 7-х класах: хімія (І семестр – 1,5 години, ІІ семестр – 1,5 години), українська мова (І семестр – 2,5 години, ІІ семестр – 2,5 години),

- у 8-х класах: історія України (І семестр – 1,5 години, ІІ семестр – 1,5 години).

- у 9-х класах: історія України (І семестр – 1,5 години, ІІ семестр – 1,5 години), географія (І семестр – 1,5 години, ІІ семестр – 1,5 години),

Поділ на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) комплектуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах».

Передбачається:

- у 6-9-х класах – поділ на групи при проведенні уроків з трудового навчання;

- у 6-9-х класах – при вивченні англійської мови;

- у 6-7-х класах – при вивченні німецької мови;

- у 6-9-х класах – при вивченні української мови;

- у 6-9-х класах – при вивченні інформатики.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти сформовано самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій, а саме:

Назва варіативного модуля	Учителі	У якому семестрі вивчається
Легка атлетика	Мельник О.П. Івасюк В.В.	І семестр
Футбол		

Волейбол	Бевзюк М.М. Матяш М.С. Попков М.О.	
Волейбол		II семестр
Баскетбол		
Футбол		
Легка атлетика		

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти та науки України.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804
та від 23.10.2017 № 1407)**

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Зарубіжна література
7.	Інформатика
8.	Історія України
9.	Математика
10.	Мистецтво
11.	Основи здоров'я
12.	Природознавство
13.	Трудове навчання
14.	Фізика
15.	Фізична культура
16.	Хімія
17.	Іноземні мови

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня,
які навчаються за програмою науково-педагогічного проєкту
«Інтелект України»**

Навчальна програма «Українська мова. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Українська література. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Зарубіжна література. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Історія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Природознавство» для учнів 6 класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Навчаємося разом» для 6-9 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Математика» для 6-9 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Хімія» для 7-9 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Фізика» для 7-9 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальна програма «Біологія» для 6-9 класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво).

Математика (математика, алгебра, геометрія).

Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія).

Технології (трудове навчання, інформатика).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура).

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в

		сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою

		позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх

предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи (6-9-х класів) здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 №1222.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I – початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень:

- називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо;
- за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II – середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III – достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV – високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми Уманської ЗОШ №11 ім.М.П.Бажана базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

Додаток № 3.1.

складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405
(таблиця № 10)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 6 класів з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А	6-Д
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2	3
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	-
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	4	4
	Алгебра	-	-
	Геометрія	-	-
Природо-знавство	Природознавство		2
	Біологія	2	-
	Географія	2	-
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура*	3	3
Разом		27,5+3	27,5+3
Варіативна складова			
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3
Граничний обсяг домашнього завдання		150 хв	150 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.2.
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405
(таблиця № 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 6 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-Б	6-В
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	4	4
	Алгебра	-	-
	Геометрія	-	-
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	-	-
	Хімія	-	-
Технології	Трудове навчання	2	2
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура*	3	3
Разом		26,5+3	26,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1
Факультативи:		1	1
Німецька мова		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30+3	30+3
Граничний обсяг домашнього завдання		150 хв	150 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.3.

складено відповідно Типового навчального плану для класів школи II ступеня, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженого наказом МОН України від затвердженого наказом МОН України від 03.02.2021 № 140 (додаток 3)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 6 класу

*з українською мовою навчання для закладу загальної середньої освіти,
що працює за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	6-Г
Українська мова	4
Українська література	1,5
Англійська мова	5
Зарубіжна література	2
Математика	6
Алгебра	-
Геометрія	-
Природознавство. Моя планета Земля	-
Природознавство. Твої фізичні відкриття	1
Біологія	2
Географія	2
Фізика	-
Хімія	-
Навчаємося разом	2
Історія України	1
Всесвітня історія	1
Правознавство	-
Мистецтво	1
Технології	1
Інформатика	1
Фізична культура*	3
Разом	31+3
Гранично допустиме навчальне навантаження	31
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	0,5
Еврика	0,5
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	34

**Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.*

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.4

складено відповідно Типового навчального плану для класів школи II ступеня, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затвердженого наказом МОН України від затвердженого наказом МОН України від 03.02.2021 № 140 (додаток 3)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 7 класу

*з українською мовою навчання для закладу загальної середньої освіти,
що працює за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
	7-А
Українська мова	3
Українська література	1,5
Англійська мова	5
Зарубіжна література	2
Математика	-
Алгебра	3,5
Геометрія	2,5
Природознавство. Моя планета Земля	-
Природознавство. Твої фізичні відкриття	-
Біологія	2
Географія	2
Фізика	2
Хімія	2
Навчаємося разом	1
Історія України	1
Всесвітня історія	1
Правознавство	-
Мистецтво	1
Технології	1
Інформатика	1
Фізична культура*	3
Разом	31+3
Гранично допустиме навчальне навантаження	31
<i>Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	0,5
Еврика	0,5
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	34

**Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.*

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.5
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405
(таблиця № 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 7 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7-Б	7-В	7-Г
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1	1	1
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3
Разом		28+3	28+3	28+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації			2	
Факультативи:			2	
Німецька мова			2	
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3	31+3
Граничний обсяг домашнього завдання		150 хв	150 хв	150 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.6
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405
(таблиця № 10)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 7 класів з українською мовою і вивченням двох іноземних мов

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7-Д
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	2
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
	Мистецтво	-
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура*	3
Разом		29+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3
Граничний обсяг домашнього завдання		150 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.7
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405 (таблиця
№ 8)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 8 класів з українською мовою навчання
і поглибленим вивченням української мови

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-А	8-Б	8-В
Мови і літератури	Українська мова	4	2+2**	2+2**
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3
Разом		29,5+3	29,5+3	29,5+3
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>				
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3
Граничний обсяг домашнього завдання		180 хв	180 хв	180 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Додано 2 години для вивчення української мови за програмою поглибленого рівня.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.8
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405
(таблиця № 8)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 8 класів з українською мовою навчання
і поглибленим вивченням математики

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8-Г
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	5
	Геометрія	3
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура*	3
Разом		29,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3
Граничний обсяг домашнього завдання		180 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.9
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН України
від 20.04.2018 року № 405 (таблиця № 8)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 9 класів з українською мовою навчання
і поглибленим вивченням української мови

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		9-Б	9-В	9-Г	9-Д
Мови і літератури	Українська мова	4	2+2**	2+2**	2+2**
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура*	3	3	3	3
Разом		31+3	31+3	31+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1+1	1+1	1+1	1+1
Факультативи		2	2	1	2
Основи менеджменту		1	1	1	1
Німецька мова		1	1		
Індивідуальні заняття та консультації					
Біологія					1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Граничний обсяг домашнього завдання		180 хв	180 хв	180 хв	180 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Додано 2 години для вивчення предмету «Українська мова» за програмою поглибленого рівня

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ

Додаток № 3.10
складений відповідно
до Навчального плану Типової освітньої
програми, затвердженої наказом МОН
України від 20.04.2018 року № 405 (таблиця
№ 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 9 класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9-А
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство - знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура*	3
Разом		30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Факультативи		1
Основи менеджменту		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3
Граничний обсяг домашнього завдання		180 хв

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Додано 3 години для вивчення предмету «Алгебра» за програмою поглибленого рівня

*** Додано 1 годину для вивчення предмету «Геометрія» за програмою поглибленого рівня

Директор

Володимир СОКИРСЬКИЙ